

Bálint Miklós Bendegúz elbeszélő költeménye

Haynau első két áldozata

*Báró Mednyánszky László
Honvédőrnagy*

Beczkó, 1819. június 16.–Pozsony, 1849. június 5.

Élt: 29 évet

*A szülei jómódúak,
kifinomult modorúak.
Mindkét egyén jóérzésű,
s kivételes műveltségű.*

*László fiúk különleges,
külalakra tökéletes!
Zsenge szíve nyitott, gyöngéd,
szereti a Haza földjét.*

*Ez az érzés nemesíti,
szellemlétét bekeríti,
duzzasztja a lelkét nagyra,
s emeli mind magasabbra!*

*A tanodák befogadják,
s óvó kézzel tovább adják.
Trencsén, Tata, s Magyaróvár,
tudás iránt lelke sóvár.*

*Ezért egyre gyarapítja,
s tudatosan irányítja.
Képességét elismerik,
minden helyen kitüntetik.*

*Gazdászati intézetben
a szorgalma mérhetetlen.
Úgy hírlik, hogy ígéretes,
jellemes és becsületes.*

*Ám tovább lép onnan Tullnba,
hol a vállát puska húzza.
Utásziskolában magonc,
padokat koptató tanonc.*

*A nemesi testőrségben,
sötétben és verőfényben
acélozza a tudását,
biztonságát, méltóságát.*

*Görgey a szobatársa,
érelődő jó barátja,
később érett fegyvertársa.
Nehéz neki ez a pálya!*

*Megfontolta, eldöntötte,
öt év helyett négyet tölt le.
Fejet nem hajt rabigába,
lesz önmaga kapitánya.*

*Van már páros kapcsolata,
s kedvesének hajfonata
int feléje hívogatón,
s tekintete simogatón.*

*Majláth Mária a neje,
kinek fényes a szelleme!
A boldog lét most már adott,
várakozást meghaladott.*

*

Küldetés

*Fúj a forradalom szele,
mától Bars megye követe.
Előbb szóval, majd fegyverrel,
harcba száll a rút önkénytel.*

*Rácok tűzfészkéig hatol,
lázado vért bőven csapol.
A jobb karján megsebesül,
szerencsére megmenekül.*

*Pest-Budára felrendelik,
s parancsszóra megjelenik.
Lipót-várra küldik menten,
katonai öltözetben.*

*Halvány ott a Honszeretet,
várvédői cselekedet.
Karl Bibra, a várkapitány,
menekülne toronyirány'.*

Az osztrákkal egyezkedne,

*és fél térdre ereszkedne.
Kossuth tudja, hogy ingatag,
kitartása bizonytalan.*

*„Lecserélném, de nincs kivel!
Talán saját tisztjeivel?
Számomra mind ismeretlen,
a hűségük mérhetetlen.*

*A várhajó fedélzetén,
elkelne egy kemény legény.
Aki buzdít és lelkesít,
morgolódást lecsendesít.*

*Lipót-vár kis erődítmény,
védelme nagy teljesítmény.
Komáromot őrzi, védi,
s az ostromtól megkíméli,*

*vagy csipetnyit késlelteti,
s hagyja tovább lélegzeni.
Ezáltal is időt nyernek,
s felkészülten védekeznek.*

*Pajzs szerepet tölt be ottan.
Talpon marad? Összeroppan?
Kitartás a fő feladat,
megmarad vagy szerteszakad!*

*Mednyánszky a legjobb személy,
helytállásra Ő az esély.
Erősítse a falakat,
s védelmezze a javakat!*

*Remélem, hogy nem tévedek,
figyelem a jelzéseket.
Jó a futárszolgálatom,
a sikert nem kockáztatom.”*

Lipót-vára

*A vár hatszög alapzatú,
néhol süllyedt, vedlett falú.
Török idők után épült,
s azóta már elszegényült.*

*Három szóval; korszerűtlen,
tervszerűtlen, célszerűtlen!
Nincs sáncrendszer, s kazamaták,
elvégezte szolgálatát!*

*A várárok betemetve,
hordalékkal van megtelve.
A Vág vize feltöltötte,
s eltüntette mindörökre.*

*László ősszel ér a várba,
van mit tenni, tisztán látja.
Hamarjában szervezkedik,
s jogkörével rendelkezik.*

GÖDRÖSY (1848-ig GRUBER) FÜLÖP

Pest, 1820. június 8. - Pozsony, 1849. június 5.

Élt: 29 évet

*Gruber Fülöp a jobb keze,
itt szolgál egy esztendeje.
Éles eszű, jó hadmérnök,
tudja mi a kör, s a négyszög.*

*Tüzéreket szakoktató,
embersége útmutató.
Helyén szíve és a lelke,
követendő becsülete!*

*Van már huszonnégy várlöveg,
és egy háromfontos üteg.
Jó tüzérek ötvennyolcan,
már lőnének villámgyorsan!*

*

1848. október 16.

*Veszélyben van Lipót vára!
Karl Bibra a kapitánya,
ki, mint nádszál ingadozik,
önmagával viaskodik.*

*Kérdéseket ad magának,
melyik lóra tegyen százat?
Hogy állnak fenn a csillagok,
fényesebben melyik ragyog?*

*Feladja? Vagy ne adja fel?
Számára ez nagy kérdőjel!
Kinek kedvez a szerencse,
faggatja a balsejtelme.*

*Az elméje folyton kutat;
hol találhat egérutat?
Hol nyerhetne előnyöket,
s kitüntetést különöset?*

*A felelet megszületett,
s a válasszal elégedett.
Futárt küld az osztrák hadhoz,
a ferencjók' társulathoz.*

*„Simunich úr, üdvözetem!
Hamarosan személyesen*

*ölelhetem barátilag,
óhajaim parányiak.*

*Lipót-vára önt illeti,
az épségét megmentheti.
Cselekedjék amint lehet,
s áldja majd az emlékezet.*

*Az oláhok mind itt vannak,
és mindenben támogatnak.
Négy határőr század velem,
s kérdezhetné ki ellenem?"*

*

*A futárnak szíve helyén,
s rossz szándékot megérezvén,
Nyitra várig meg sem állta,
majdnem felkopott az álla!*

*„Éjfél ütött már az óra,
térjetelek hát nyugovóra!”
Kiált az ór rekedt hangon,
s befordul az utcasarkon.*

*Ám Jeszenák János ébren,
asztalt támaszt könyökével.
Az ajtaját megzörgetik,
s az éjfutárt bekísérik.*

*„Főispán úr, itt e levél,
színe kissé piszkosfehér.
Ön a Hazát képviseli,
úgy érzem ez Önt illeti”*

*A főispán elolvassa,
a tartalma felbosszantja.
Majd haragja visszacsitul,
s a futárhoz odafordul.*

„Köszönöm az éberségét,

*a cselekvő képességét!
Amint lehet jutalmazom,
de most más a feladatom.”*

*A főispán riadóztat,
éles vészharangot kongat.
S mozgósítja embereit,
felcsatolja fegyvereit.*

*Harminchárom huszárlegény
izomzata gránitkemény!
Lovuk készen, szerszámozva,
nincs erő mi meggátolja.*

*Úton van a lovassereg,
morcosak a tekintetek.
Ám a ráncok kisimulnak,
mikor harci dalra gyúlnak.*

***„Kossuth Lajos azt üzente,
elfogyott a regimentje.
Ha még egyszer azt üzeni,
mindnyájunknak el kell menni,
éljen a magyar szabadság,
éljen a Haza!”***

*Sok derék tót patrióta
ajkáról is száll a nóta.
E cselekvés szép jelenet,
bennük is él Honszeretet.*

*Jeszenák úr a főispán,
ritkán szólal, ámde tisztán:
„Jó honvédek legyünk csendben,
részesüljünk égi kegyben!”*

*Halld meg Urunk fohászunkat,
tüzesítsd meg lovainkat!
Add, hogy gyorsan célba érjünk,
majd épségben visszatérjünk!”*

*Nagy karjával keresztet vet.
Levegőben keresztmetszet.
Érzik az Úr Szent Szellemét,
a végtelen szeretetét.*

*„Lipót-vára az útirány,
hol Bibra a várkapitány.
Aki árulásra készül,
látványunktól majd elkékül!*

*Legyen tettünk meglepetés,
észrevétlen megjelenés!
A vár titkát jól ismerem,
minden zugát részletesen.*

*Emlékszem egy alagútra,
hegyoldalba van befúrva.
Azon jutunk be a várba,
s jelt vésünk a homlokára.”*

*

*A lovak, mint pegazusok
repülnek! A szárnyuk suhog.
S még sötétben odaérnek,
mesebeli csodalények!*

*A Hold fénye rájuk vetül,
mind megvannak sértetlenül.
A lovakat kipányvássák,
s vegyes abrakkal ellátják.*

*A vár halvány üveggömbben
vibrál, kékes fényözönben.
Benne fáradt férfitestek,
földön fekvve megpihentek.*

*

*A főispán keres, kutat,
s megleli az alagutat.
Ő megy elől, fáklya kézben,
követői fénykörében.*

*Az alagút emelkedő,
más járatot keresztező.
Itt-ott kissé szűkre szabva,
áll személynek szolgálatra.*

*Jó pár lépcsőn jutnak feljebb,
s hegy gyomrába egyre beljebb.
Míg nem egyszer megtorpannak,
s a látványtól elborzadnak.*

*Egy koponya mered rájuk,
ám nem száll el bátorságuk!
Látják, hogy a teste fedve,
törmelékkel van temetve.*

*János jelzi, takarítsunk,
hogy egy fokkal feljebb jussunk.
S beindul a futószalag,
és a karok hullámzanak.*

*A törmelék szaporodik,
s a szép remény halványodik.
A legények elfáradtak,
s indulnának kijáratnak.*

*Ám nyílik az ég kapuja,
s rájuk zuhan Hold sugara.
Ki is másznak egyesével,
enyhe testi remegéssel.*

*Mind fenn vannak, s körülnéznek,
szemre veszik az őrséget.
Az őrjárat igen ritka,
sétálgatnak összevissza.*

*Egy feljük közeledik,
idejében észreveszik.
Leguggolnak, lehasálnak,
fegyverszárat szorongatnak.*

*Hallják lépte koppanását,
érezik szívük dobbanását.
A csonkafal választ, takar.
ez okoz most látászavart.*

*Az őr hirtelen megfordul,
s azon nyomban arca torzul.
Szája kézzel betapasztva,
karja hátul kicsavarva.*

*Bevonszolják a fal mögé,
s hurkot tesznek nyaka köré.
„Ha szólni mer, agyonszúrjuk,
s a köveken összezúzzuk!*

*Ha élete mégis kedves,
s kérésünkre engedelmes,
a főispán jóvoltából,
megóvjuk az elmúlástól.”*

*„Jeszenák János a nevem,
őrzöm, védem becsületem.
A vár léte nagy veszélyben,
azért jöttünk éjsötétben.*

*Vezess kérlek a várúrhoz,
egyenest a kormányrúdhoz.
Vele közlöm mentő tervem,
igaz szóval kendőzetlen.*

*Arra kérlek, észrevétlen
a Hazának érdekében
cselekedjünk megfontoltan,
amint lehet villámgyorsan!”*

*Öten lépnek a nyomában,
sötétben és félhomályban.
A többiek várnak, lesnek,
s több ponton elhelyezkednek.*

*Az őr és öt kísérője,
belépnek az étkezőbe.
Ott várják a főkapitányt,
s mutatnak majd neki irányt!*

*Karl Bibra jön, ásítózik,
s mint ki rühes vakaródzik.
Csipás szemét dörzsölgeti,
vendégeit méregeti.*

*„Nagy jó uram mi járatban?
Ön egy kicsit vigyázatlan.
Égből pottyant közénk, nemde?
Válaszolna kérdésekre?”*

*„Főkapitány, ön a foglyom,
egyetlen egy szót se mondjon!
A vár körül van kerítve,
parancsokat teljesítse!*

*A vád súlyos ámde igaz.
Van egy levél, s azon viasz.
Papíron a kézírása,
árulása, vallomása.*

*Utánunk is jönnek sorban
egy jól titkolt alagútban.
Ha kiabál, s tiltakozik,
katonáit mind megölik.*

*Az oláhra nem számíthat,
megoldjuk a bocskorszíjat,
s szaladhatnak a világnak,
dörzsöltek és rafináltak!”*

*A kapitány érzi, tudja,
ő már csak egy élő hulla.
Átadja a jelvényeket,
s követi a vendégeket.*

*

*A főispán így nyert csatát.
Vér nélküli diadalát
viszi a szél messzi földre,
s megőrzi majd mindörökre.*

*

*A huszárok itt maradnak,
nem okoznak riadalmat.
Mednyánszky Lászlót keresik,
s hamarjában meg is lelik.*

*„A vár ura áruló lett.
Főbenjáró bűn ez a tett!
Az oláhok emberei,
segíts őket leszerelni!*

*„Minden románt körbeveszünk,
s azon nyomban leszerelünk.
Útilaput kötünk rájuk,
s visszaadjuk szabadságuk.”*

*

*A várórség igen vegyes,
Kárpát Honban jellegzetes.
Van itt olasz, szlovák, magyar,
észlelhető ritmuszavar!*

*A Frangepán csapat olasz,
kapitányuk félig kopasz.
Számuk kétszáz, mind harcedzett,
alaposan felfegyverzett.*

*Pogányok és keresztetek,
parancsszóra cselekszenek.
Feladatuk a helytállás,
a jó hallás, éleslátás.*

*Nem használ az összezárttság,
egymást szóval provokálják.
Hetvenkednek, pimaszkodnak,
ugratnak és bolondoznak.*

Ezerötszáz a létszámuk,

*messze, távol a családjuk.
Bizakodnak, reménykednek,
hogy jövőre otthon lesznek.*

*

Az új várkapitány

*Magyar zászlót lenget a szél,
dicső tette terem babér.
Új parancsnok kell a várnak,
s jó példa az ifjúságnak!*

*Ordódy Kálmán főhadnagy,
reméljük, hogy cserben nem hagy!
Esküszegő sohasem lesz,
s eljuttat a győzelemhez.*

*

1848. december 20.

*December hó huszadika,
kész a hadi stratégia.
Lipót vára bekerítve,
az élet megnehezítve.*

*Az ostromlók hada körbe,
izgatottan, felpörögve
készen állnak támadásra,
hósi tette, szárnyalásra.*

*Katona a mesterségük,
Simunich a fővezérük.*

*Jól fizetett zsoldos csapat,
feladatuk: támadjanak!*

*Ötezer fő a seregük,
s egyre dagad harci kedvük.
„Két nap alatt végzünk velük,
aztán szépen hazamegyünk.”*

*Fellengzősek, nagyképűek,
nevetgélnek, jókedvűek.
Önbizalomból nincs hiány,
van közöttük egy-két zshivány!*

*Ám az ostrom egyre késik,
„nincsen ágyú” azt beszélük.
Bécsből kapnak utánpótlást,
jó tanácsot és dorgálást.*

*A tüzérek helyezkednek,
lőállásokat keresnek.
Kiszámolják azok helyét,
s a lövegek lendületét.*

*A hőérzet egyre mélyül,
s zsibbasztása végtelenül.
A természet nem kegyelmez,
szétválaszt vagy egyberendez!*

*

A két dudás

*Mednyánszky a falat járja,
s biztonságát garantálja.
Számos hibát javított,
és szaktudást átall adott.*

*Ordódy is elégedett,
ám egy kissé feszélyezett.*

László urat nem kedveli,
ám ittlétét elszenvedi.

Tudja, Kossuthnak embere,
itt van negyed esztendeje!
A tudása bizonyított,
erődített, irányított.

„Ám túl lép a hatáskörén,
olyan, mint egy vadászgörény.
Fel-alá fut, egyre szaglász,
lététől a hideg kiráz.

Hazaszeretetről papol,
<Nemzeti dalt> szaval, s dalol!
Szél dagad a vitorláin,
kábítja a katonáim!”

A kapitány így füstölög,
s fenn az égen füst hömpölyög.
Kigyulladt egy osztrák sátor,
széleseben egyre lángol!

Ég a tűzőrségi labor,
s az útjában mindent tarol!
Robbannak a tűzrakéták,
látni csodás fényjátékát.

A tüzerük magyarázhat,
ügyetlensége gyalázat.
A szerencse nekünk kedvez,
a Jóisten felültervez.

Az éj leple mindent takar,
alszik osztrák és a magyar.
Álmodik a szlovák, olasz,
mikor lesz már végre tavasz?

Az olaszhad mind szökevény,
jókor érkezett jövevény.
Nincs más dolguk, mint helytállni,
s védelemre koncentrálni!

*

Az ostrom

*„Holnap Szilveszter jön hozzánk,
mindent borít a ködfoszlány.
Gyerünk hordót csapra verni,
a sorsunkon gondolkodni!”*

*„Bátyám, én nem elmélkedem,
azzal magam nem mérgezem.
Inkább iszom szép Hazánkra,
melynek virrad szabadsága.”*

*Alig, hogy a szó elhangzik,
a túloldal felmorajlik.
Nem morajlik, de mennydörög,
száz golyó zúg, suhan, pörög.*

*Az osztrákok ujjonganak,
kanóc végeket gyújtanak.
Van még bőven tartalékuk,
emberölő hányadékuk.*

*Minden gyilokszert bevetnek,
jelezve, hogy nem szeretnek.
Ők a császár hű szolgálói,
Habsburg fattyak unokái!*

*

*Gruber Fülöp bajsza alatt,
megakad egy ízes falat.
Egész nap fut, állva eszik,
a várfokán rendelkezik.*

*Távcsövet tart szeme előtt,
tárgy a fejjel már összenőtt?
Szemlélődik a térségen,
hosszában és mélységében.*

*„Az ágyúik messze vannak,
a golyóik nem találnak.
Több oldalról lőnek minket.
szaporítnák sebeinket.*

*Tízszer száz lépésre tőlünk,
ágyúállás van előttünk.
S két, tizenkét fontos ágyú,
matt-fekete csillogású.*

*Szemben velünk a holtágnál,
ahol szívesen horgásznál,
égből hullhatna pár barack!
Van két ágyú és egy tarack.*

*Azzal lövik a kapunkat,
s jól leplezik haragjukat,
hiszen egy se talál célba,
Domusovich egy nagy béna!*

*Hamar robbannak a bombák,
az észet, ott tán nem is osztják?
Rosszul kezelik a gyújtót,
nem találhatnak kibúvót!”*

*A védelem is viszonzoz,
golyózáport megsokszoroz.
Kilőnek két ágyút nyomban,
szekér hátán bomba robban.*

*Két ló bukik és elterül,
három ember megsebesül.
Mind az ötnek vérzik teste,
nagy fájdalmuk átérezve.*

*

*Eljött végre az év vége,
szárazon mozog a gége.
A vár egyben, s népe élve,
talán nincsen végveszélybe’?!*

*Esznek-isznak danolásznak,
bátrabbak a falra másznak.
S mikor éjfél üt az óra,
fejük hajtják nyugovóra.*

*

*Az osztrákok erősítnek,
több lőállást létesítnek.
Bécsből küldnek utánpótlást,
és szakszerű tanácsadást.*

*Windisch-Grätz mond jó megoldást,
nem tűri az ellenmondást.
„Tüzérségi csapás kéne,
s meglenne az eredménye!”*

*Navarra jön két altiszttel,
négy ágyúval, s tíz tüzérrel!
Hatvan fontos két mozsárral,
s bizakodó mosolyával.*

*

1849. január 7.

*Ordódy nem optimista,
mondhatni, hogy realista.
Tudja, hogy Pest már elesett.
„Nem segít az igyekezet.”*

*Ám Görgei figyelmeztet,
„Egy percet sem pihenhetnek!
Nincs még semmi sem elveszve,
győzelem van elrendelve!”*

*Összeül a haditanács,
s tompán koppan fakalapács.
A tisztikar kettészakad,
s patakzik a szóáradat.*

*Ordódyék úgy döntenek,
lelkük adják az ördögnek.
„Inkább élet, mintsem halál,
nem leszünk mi palimadár!”*

*„Áruló vagy és szószegő,
Júdás pénzre haszonleső!”
Kiált László és kardot ránt.
„Inkább élted feláldoznád!”*

*Gruber ugrik: „Mi kitartunk,
van még elég önbizalmunk!
Az olaszok is maradnak,
erre tettek fogadalmat.”*

*Ordódy két futárt ugraszt,
s két szép lovat is kifullaszt.
S Windisch-Grätztlől jön a válasz,
lehangoló, kórószáraz.*

*

*„Feltételt ti ne szabjatok,
elvetjük a javaslatot!
Árulás a fő bűnök,
veletek én nem flörtölök.”*

*Görgei is rögvest üzen:
„Sorsotok az én szívügyem.
Elindultunk észak felé,
s fel-Dunán az osztrák elé.*

*Erősödjön a hitetek,
seregüknek nekimegyek.
Simunichkel megütközöm,
felmorzsolom, összetöröm!”*

*Simunich ezt megneszeli,
s a baljós hírt jegyzeteli.
S intézkedik azon nyomban,
láthatóan izgatottan.*

*

*A várvédők kirontanak,
közben nagyot kurjantanak.
A várfalak visszhangoznak,
s harminc ökröt zsákmányolnak!*

*Lám az osztrák már menekül,
csata nélkül, vértelenül.
Mint a kámfor elillannak,
s egy-két holmit hátrahagynak.*

*Péntek van és tizenhárom,
nincs osztrák a láthatáron!
Ez a nap ma nekünk kedvez,
kegyesen mindent elrendez.*

*

*A január ketté hasadt,
s olyan szegény, ágrólszakadt,
mint egy kivert hajléktalan,
fájdalmasan boldogtalan!*

*Simunich már Nyitra alatt,
szemléli a városfalat.
Idő kell, hogy felocsúdjon,
várja, hogy a szél forduljon.*

*

*Általános támadás
(1849. január 16. – 1849. február 2.)*

*Görgei lép, s újratervez,
így jut nagyobb lélegzethez.
A „felmentés” neki csapda.
túl magasra dobott labda.*

*Lipót-várát elkerüli,
s útját észak felé veszi.
„Csorbát ejtett adott szaván,
ez az ember soknak talány!”*

*

*Ez csupán egy rút koholmány,
valójában a Bizottmány,
mely Országos, s Honvédelmi,
rendelt másként cselekedni.*

*

*„Túlontúl nagy a kockázat!
Nem tesszük ki pusztulásnak
a fel-dunai sereget.
Szenvedtek már épp eleget!”*

*

*Lipót-vára árván maradt,
meghasonlott, s kettészakadt.
A császári had visszatér,
kézben villan sok bicskanyél.*

*Simunich már bizakodó,
társaival fontoskodó.
S jön az utánpótlás Bécsből,
s lepakolják a szekérről.*

*Új százados is érkezik,
Neprenynek neveztetik.
Hoztak két-két mozsárágyút,
félelmetesen nagy szájút!*

*Kettő ebből hatvan fontos,
egy sincs köztük rozsdafoltos.
A két másik feleannyi,
megformázott, birodalmi.*

*Tizennyolc fontosból négy van,
egy mint páva áll kacéran.
Nincsen már több tétovázás,
kész van az új ütegállás.*

*„Harmincadikán támadás,
gyors lesz, mint a villámcsapás!”
Mednyánszky ezt tisztán látja,
jelzi szeme szikrázása.*

*S már osztja a parancsokat.
„Aprítsuk az osztrákokat!
Gyertek velem, mind utánam,
harci dobok mámorában!*

*Csak előre! Ki kell törnünk!
Így is, úgy is beledöglünk.
Ha halnunk kell, haljunk bátran,
dicső tettnek tudatában!”*

*Ezer ember oly izgága,
s rohan kapu irányába.
Négy ágyú is megsegíti,
s hangjuk kedvük felhevíti.*

*A kitörés nem egyszerű,
az ellenség ezerfejű,
s akad még vagy ötször ennyi,
ágyúk csövét töltögetni.*

*A várvédők tolonganak,
s a kapun át kirontanak.
Szapora a lélegzetük,
lángoló a tekintetük.*

*Erejüket sokszorozzák,
élet-halál harcuk' vívják.
Felizzik az életöszton,
mely biztatja: öldököljön!*

*Záporoznak a tűzgolyók,
halálmadár ragadozók.
Egy órán át süvítenek,
pusztítják az értékeket.*

*Aki még él visszafordul,
foga hangosan csikordul.
Menekülnek be a várba,
leforrázva, megalázva.*

*A kaszárnyák sorra dőlnek,
beteríti bombaszőnyeg.
A kórház is megsemmisül,
s a beteg test végleg kihúl.*

*Több helyen a fal leomlott,
s a védelem morzsolódott.
A harci kedv végleg megtört,
sas kering fenn tiszteletkört.*

*Elesettek szerte-széjjel,
s néhány ember szenvedéssel
vergődik a földön fekve,
fájdalomtól törve teste.*

*

A bukás

A vár fokán fehér zászló,

*jelzi, nincs már ellenálló!
Ordódy ezt cselekedte,
a védelmet befejezte.*

*A kapitány képzett tiszt volt,
hogyha kellett, harcolt, gyilkolt.
Ám hibái számtalanok,
körbe lengik árnyalatok.*

*Tétovázó, késedelmes,
mulasztása veszedelmes!
Erélytelen, bátortalan,
tetteiben bizonytalan.*

*

*Csupán László tiltakozik,
árny-lényekkel viaskodik.
Az arcszíne szürkésfehér,
tudja, a szó már mit sem ér.*

*„Inkább elmetszem a nyakam,
mint sem megadjam önmagam!”
S amint kardját felemeli,
markából egy kéz kiveri.*

*Csupasz kézzel védekezik,
erejének végletekig.
Az osztrákok megkötözik,
„kussolj magyar!” üvöltözik.*

*Nem tanultak ők erkölcs-tant!
Gruber Fülöp is földön van.
Együtt viszik a két rabot,
görcsösek a mozdulatok.*

*Kocsin szállítják Pozsonyba,
s bezárják a vártoronyba.
A foglyokat külön teszik,
fokozódnak gyötrelmeik.*

*

*László tiszta tekintetű,
Honszerelme ábránszerű.
A modora lehengető,
gonosz lelket lefegyverző.*

*Fegyőrei tapasztalják,
s mint egy Istent magasztalják.
Tiszta lénye egyházas,
mondhatni túlvilágias.*

*Különleges hangvételő,
egészséges szemléletű.
Tiszteletre méltó egyén,
nem piszkít folt becsületén.*

*

*A tárgyalás napja jött el,
formált jogi göröngyökkel.
Ám Mednyánszky még sem hárít,
a tettére rávilágít.*

*A hős ifjú meg nem retten,
s meglepi az érzéketlent.
Nyílt homlokkal és lélekkel
ütközik a kérdésekkel.*

*A vádakat nem tagadja,
s magyarázatát is adja.
Nincs habozás, nincs hebegés,
nincsen gyáva testremegés.*

*„Én Ordódyt elítélem,
vele voltam ellentétben.
Árulását bűnnek tartom,
neki Isten irgalmazzon!*

*A szent Hazánk sérthetetlen,
szenvedése mérhetetlen!
Maguk itten gyarmattartók,
ítélkezők végrehajtók.*

*Bűn ez a szó: Honszerelem!
Eltemetnék véglegesen!
Halványodó e fogalom,
felfalja a birodalom.”*

*

*„Vádlott, intem, viselkedjen!
Amiket mond, értelmetlen.
Minden szava önterhelő,
s nagyképűen bölcselkedő.*

*Véget ért a küldetése,
halál legyen büntetése!
Nyakassága vérforraló,
rágalmakat tartalmazó.*

*Őn a bűnét fel sem fogja,
s lám üres a fegyvertokja,
mégis folyton vádaskodik,
szabadságról ábrándozik.*

*Tanúsítson alázatot,
adunk egy jó ajánlatot!
Gyakoroljon bűnbánatot,
s esdekелjen bocsánatot!”*

*„Büntetésem megköszönöm,
arcon magam le nem köpöm.
Kötél árnya a nyakamon,
elveimet nem tagadom!”*

*„Ám úgy legyen, lelke rajta!
Nem fogjuk az elmebajra.
Tündököljön akarata,
s ifjúsága ravatala!”*

*Haynau a tejhatalmú,
szőrös szívű, barom arcú:
„Az ítélet jóváhagyva,
legyen gyorsan végrehajtva!”*

*

*Ez egy jelzés, egy üzenet:
„Értelmezd a feszületet!”
Nincs kegyelem, nincs irgalom,
törvényt ül a mélyhatalom.*

*

Kivégzés

*Vár mögött a Szamár-hegyen,
minden olyan reménytelen!
Az ég alja gyász fekete,
jön a halál nászmenete.*

*A vőlegény délceg ifjú,
arca nyíló virágszirmú.
Tükröződik gondolata,
szilárd minden mozdulata.*

*A Hold fénye reá vetül,
s glóriával fonja körül.
A jelenség percekig tart,
s felhő borítja a pitvart.*

*Éjfélt üt az óraharang,
úgy szól, mint a halálharang.
S a részvétnek lába ered,
szemekből a gyászkönny pereg.*

*Sír a lelkész, a katona,
és a szakasz parancsnoka.
A bakó is velük zokog,
a férfiak, s vénasszonyok.*

*Ám a részvét mindhiába,
a Kaszást nem irritálja!
Ő közönyös, érzéketlen,
gyári hibás, lélektelen!*

*A hurok a nyakon feszül,
s összeszűkül kegyetlenül!
A test görcsöl, megvonaglik,
s a nemes fej lehanyatlik.*

*

*László lelki hasonmása,
Gruber Fülöp a sorstársa.
A hazáért éltek-haltak,
szolga földön nem nyughattak.*

*Ím, Ők voltak a legelsők,
a szívünkben őrizendőek.
Kitartásuk legyen példa,
emléktárunk tartozéka!*

*

Levélváltás Görgey Artúr és báró Mednyánszky Józsefné között

*„Tisztelt Hölgyem! Mély részvétem,
osztozom az érzésében!
A fájdalom dühvel teli,
mi szívemet szétfeszíti.*

*A hiánya mérhetetlen,
lelke fenn a végtelenben.
Becsés neve megjegyzendő,
hósi tette követendő.*

*László vére homlokukon,
e gáztettet megbosszulom!
S magyar nemes becsületért,
három éltet veszek egyért.”*

*

*„Görgey úr, ne vétkezzen!
Magam porig emésztettem.
Bosszú vágya tudom, jogos,
ráadásul háromszoros!*

*Anya vagyok, én szenvedem,
meghalok vagy kiheverem.
Nem kívánom e kint másnak,
pláne vétlen családjának.*

*Szúrja szívem szarvasagancs,
e kérésem Önnek parancs!
A fájdalmat elhordozom,
emlékezem s imádkozom.”*

Kelt: Beczkón, Kr.u. 1849. június havában